

ISTORIOGRAFIE

Texte și documente inedite Istoria muzicii în autobiografii (XVIII)

Fondul Ciprian Porumbescu (II)

Viorel Cosma

Continuând serialul de însemnări autobiografice ale lui Ciprian Porumbescu (1853-1883), compozitorul ne „plimbă” pe meleagurile Bucovinei (Cernăuți, Stupca, Ilișești, Sinăuți), dar și pe drumurile din Kracovia). În ciuda întâlnirii cu marile orașe ale Austriei și Poloniei, sufletul muzicianului nostru rămâne strâns legat de „Stupca mea dragă” și de meleagurile românești, unde și-a petrecut copilăria și tinerețea. Asta și pentru că aici se afla Bertha Gorgen, marea sa iubire. O visa nopți întregi. „Atât de aieva îmi apăru dânsa înaintea ochilor, că toate frumoasele amintiri de mai înainte reapărură deodată, iarăși, cu toată covârșirea. Din 6 iunie [1879] n-am mai amintit de dânsa. E adevărat. Și cred că am dreptate. Începe a-mi fi tot mai lămurit că frumoasele mele vise de aur vor rămâne baltă. Și astăzi, la împrăștierea acelor fericite amintiri, mi-e sufletul alintat – scria Porumbescu, devenind romantic în succinte sale însemnări cotidiene – ca și când mii de îngeri mi s-ar fi furișat în inimă, îngânând o muzică divină. După multă vreme iarăși, mi-i atât de jale, de dureros și totuși, atât de dulce.”

Fiindcă muzica lui Ciprian Porumbescu avea atâtea trimiteri la iubita sa, merită să cităm un pasaj de esență literar-sentimentală care explică fondul multor romane și lieduri ale

autorului *Baladei*: „Cât despre cea mai trainică și adâncă cheștiune de inimă a mea, nu mi-o pot ascunde că mereu mă gândesc la Bertheluța și, dacă în inima mea a licărit o scânteie de iubire, dânsa a fost pentru B. Oricum însă, acest sentiment nu mai e atât de puternic și așa de intensiv ca la începutul acestui an. Și de ce? Dacă-i iei plantei lumina, dânsa piere; dacă lampa n-o umpli din nou cu ulei, ea se stinge. Dacă mândruța mea nu mă vrea, clar și dacă eu o iubesc, încă pe-atâta, trebuie să abandonez în cele din urmă, speranța; singura consolare rămânându-mi, deci, numai gândul la ea.” Asemenea frământări îl măcinau pe tânărul compozitor aproape continuu, fiindcă iubita sa Bertha a devenit un refren al însemnărilor biografice.

Contactul lui Ciprian Porumbescu cu satul bucovinean capătă adeseori un farmec literar aparte, deoarece expresiile și cuvintele dialectale specifice zonei nord-moldovenești dovedesc o permanentă legătură cu țăranii locali, obiceiurile și muzica țărănească. Acasă la Stupca, avea și pian, dar și... popicărie, unde veneau toți prietenii, rudele și amatorii de o clipă de relaxare. Cu sora sa, Marioara, făcea muzică de cameră, cu Mandi (Mandicevski) continua studiile teoretice muzicale, cu Leon Goian discuta problemele politice și sociale ale românilor bucovineni, cu pictorul Epaminonda Bucevski descifra tainele artei grafice autohtone, cu teologii de la Seminar puneau la cale noi inițiative studentești după desființarea societății „Arboreasa”. Mai aflăm că starea materială fiind extrem de precară, Ciprian începuse să dea lecții particulare (Flondor, Dworski).

Sărăcia, foamea, lipsa banilor de îmbrăcăminte și chirie, făceau casă bună cu boala care îl măcina: „mi-ar trebui parale pentru a achita, aicea, câteva datorii urgente, dar nu le am... Până la boala mea de 6 săptămâni, catarul de plămâni și expectorarea cu sânge, a decurs totul destul de bine. Cât despre luxul meu, nu le-am făcut, din contră, am dus-o foarte precar și mizerabil.”

Despre drumul cu trenul, până în Capitala Imperiului Austriac, condeiul lui Ciprian s-a înveselit, chiar dacă până la destinație „timp de 19 ore am înaintat cu iuțea melcului în

adevăratul sens al cuvântului”. Fericit că a regăsit „draga și scumpa mea Vienă”, a plecat spre hotelul „Zum Oster Hof”, spre a se întâlni cu prietenul de-o viață, Morariu, de la care și-a luat bursa școlară, trimisă prin mandat poștal de la Cernăuți. Seara s-a delectat la *Theater an der Wien* cu spectacolul „*Familia Ior*” cu vedetele Gallmeyer și Girardi. „După teatru m-am dus acasă și am visat-o pe Bertha”.

Însemnările lui Ciprian Porumbescu se încheie cu alergătura prin Viena, spre a-și găsi o locuință cu chirie mai modestă, dar „din păcate nici de data aceasta nu mi-am găsit nimic. După masă, am rugat-o pe Iosefina să-mi găsească ea ceva și chiar a și găsit”.

Cu această alergătură prin Viena, se încheie jurnalul cotidian auto-biografic al compozitorului bucovinean, urmând să continue în numărul viitor al revistei noastre.

*

Sâmbătă, 14 iunie 1879. Dimineața, în Grădina Publică; întâlnit pe Unchiul. Peste zi, nici un eveniment deosebit. După amiază, avurăm, la noi, un Convent. Seara, am fost în biserica romano-catolică, unde un vestit lezuit, Klinkowstrom, predica minunat. Și Unchiul a fost la predică. Mă dusei, apoi, la Unchiul, unde-mi luai rămas bun de la bătrânul Pauli, căci pleacă la Lăpușna, mâne.

Duminică, 15. Plouă. La 9 și 1/2 și la 11 și 1/2, merg, iarăși, la predică. După amiază, sunt la Unchiul. Aici, tăifăsuiri cu Unchiul despre bunele timpuri de altă dată. Cum a fost la noi, la Șipot.

Ne amintirăm de buna, scumpa mamă, de Tanti Terezia, de bunici, în scurt de toți ai noștri și ni se făcu așa de jale că ne curseră lacrimi pe bătrânii noștri obraji. Seara, mai mersei puțin la plimbare, la Weiss, unde petrecui bine cu Voiuțchi.

Luni, 16. Ieri, mi-am vândut pantalonii cei vechi și, astăzi, dejunez o cafea bună la Tesacz, care-mi prii excelent. Și-un al doilea dejun am luat, astăzi, adică un gulaș și-un păhar

de bere. După amiazi, veni la mine Max și scriserăm, la Marica și Olga, fel de fel de ghidușii. Seara, fusei, iarăși, la predică. După cină, primblat și acasă.

Marti, 17. Mă scol de vreme și ies la primblare, după ce l-am mai trezit și pe Max și luat cu mine. La 11, iarăși la predică; dar iezuitul ista predică excelent.

După amiazi, fusei foarte rău dispus, pentru că, la amiazi, mâncasem puțin și mă chinuia foamea. Mersei cu Max la primblare; ne cupărarăm vișine, apoi mersei la Unchiul, unde căpătai o cafea bună. Seara, fusei, iarăși, la predică; dar așa de plin, că numai afară, la ușă, am putut sta. La cină, am mâncat raci.

Miercuri, 18. Dimineața, plimbare - lecție acasă predică. Masa - acasă - citesc dorm mă duc la lulo, la o bere - cursuri - acasă - meditez - scriu Societate de cântare - cină - plouă.

Joi & Vineri, nu s-a întâmplat nimic deosebit.

Sâmbătă, am avut o cneipă comună cu clubiștii, la Gobl.

Duminică, am fost la Unchiul, la cafea, iar, apoi, mersem la plimbare; la fel Luni, Marti și Miercuri.

Miercuri, 25 Iunie. Dimineața, capăt, de la Marica, o scrisoare care-mi făcu mare bucurie. l-am trimis și câteva piese muzicale. După amiazi, am fost la Unchiul și, în urmă, mersem cu toții la Gobl; după cină mersei acasă.

Joi, 26. Dimineața, cu Unchiul și Max, în Grădina Publică apoi - la lecție. Acasă, citit, dormit. După amiazi, citit, după care la Unchiul; cafeaua, și Tanti a cântat puțin la pian. După cină, am privit cum voluntarii pompierilor au făcut acrobații.

Vineri, 27. Dimineața, nu plimbare, ci învățat. Trebuie să colocvez (susțin un examen semestrial n. n.). Apoi, la lecție. Aici, aflu lucru nou: Doamna și domnul Flondor, plecând la țară și lăsând băiatul aice, mă rugară să locuiesc cu dânsul, unde voi avea și mâncarea. Am fost deplin de acord; am primit 10 florini și mâne mă mut, adică numai cu așternutul.

Merg și dejunez la Kratschwill, unde stau la sfat cu Hrimaly; apoi scrisei o scrisoare acasă.

La masă, mă decontez cu Schoneich, și-i dau 5 fl. 16 cruceri. Merg cu lulo la o bere, la Kratschwill, și, apoi, acasă.

Dorm puțin; merg, apoi, la Universitate și, apoi, la poștă, de unde îmi ridic un colet. Mi s-au trimis, de acasă, hainele mele preoțești. Marica a adăugat și 27 cr., un colac și 2 covrigași. Mi-a făcut mare bucurie. Apoi, merg la Unchiul, drăngănesc puțin la pian și plec imediat, pentru că nu e nimeni acasă, Mă rad și mă frizez, îmi dau pantofii la reparat și mă târâi acasă.

Acum, șed singur în cameră și scriu acestea. Lulo nu-i acasă O pocovoiuță (Chița) cată-năuntru, pe fereastră o fată foarte detreabă; dânsa îmi aducea zilnic laptele; e foarte mâhnită că mă mut, acu', de aici.

După cină, mă duc la popicărie, la care ocazie eu îl trăznesc pe Max în nas în așa fel că sângerează amarnic.

Sâmbătă, 28. Dimineața, la lecție, apoi la curs; apoi, cu laworschi, la lapte bătut. Abia seara m-am dus la Flondor. La 5, am avut Convent. Cinez, acu', la Flondor. Imi aduc lucrurile și mă duc, apoi, la cneipa Clubiștilor. La ora 12, vin la locuința mea și mă culc.

Duminică, 29. Mă trezesc, mă îmbrac și fac reflexiuni cât de frumos și elegant locuiesc și așa fără grijă. Lucru splendid ! Dinu-odată, am devenit așa un boier că singur nu mă mai recunosc. Acum nu trebuie să mă mai plâng că n-am ce dejuna fiindcă, la 7 și 1/2, se servește cafeaua. Iau, cu Otto, cafeaua. Apoi, veni Dworschi de-ți țin lecția pe când eu scrisei o scrisoare acasă. Apoi, mă duc la Lulo îmi iau cămeși albe și vin cu dânsul la mine, de-i arăt minunățiile mele. Dânsul pleacă și eu am mai cântat pentru mine la vioară.

Otto s-a dus la plimbare, în Grădina Publică. Am 2 elegante saloane deosebite și locuiesc ca un principe. Mănânc, amiaza, minunat. Ne vizitează Leon Goian.

După amiazi, merg la Unchiul; stau până la 7. Pe urmă, plecăm la Dworscheni. Seara, sunt acasă; mai dau fuguța pân-la locuința veche, o sărut, cum se cade, pe Kristl și mă culc în bună dispoziție.

Luni, 30. Mă scol devreme; mă pun pe carte. După amiazi, merg la unchiul; mă concediez, căci mâine pleacă la Șcevice. Vin acasă și merg, apoi, la curs. La 6, vin acasă cu Waldberg. Măncăm vișine. Și-n vechea locuință am fost, pe-o clipă. Mă culc devreme.

Mărți, 1 Iulie. Am visat-o, astă noapte, pe buna mamă și pe Theresa. M-am sculat devreme și am învățat. La ora 10, m-am dus la poștă și-am trimis acasă ziare. Și-n vechea locuință am fost, pe-o clipă. După amiază, la curs și acasă. A venit Flondor și-a mas aice.

Miercuri, 2 Iulie. Mă scol timpuriu și studiez. Flondor pleacă la Basarabia. Stau toată ziua acasă. Capăt și o scrisoare de acasă, care-mi face mare bucurie. La ora 6, m-am dus la Tanti Hermine, care-i singurică acasă. Era și Romalția. Apoi mersei pe-o clipă la lulo și făcui puțină hârjoană cu fetele. Seara, îmi vizitai vechea Pocuiuță. La ora 11, m-am culcat.

Joi. 3 Iulie. Dimineața, studiez; apoi, mâncat vișine. După amiază dorm până la 4. Dworschi vine, își ține lecția; eu merg la curs. Îl întâlnesc; pe Iliuț și Vasile Dasch. Ne ducem la Kratschwill, apoi la Augustineanca, unde ne întâlnim cu mai mulți popi, între cari Tamavschi din Lucavăg cu fiu-su, cu fostul șef al jandarmeriei din Ilișești. Chilim cu aceștia în diverse bodeguțe de vin, până la 1 și 1/2, miezul nopții.

Vineri, 4 Iulie. Mă scol cu mahmureală, dar nu trădez cu nimic înaintea lui Otto. Ies în oraș pentru a-mi isprăvi somnul la lulo. Îl întâlnesc pe Bogdan... care, din fericire, plătește o gustărică. Merg la lulo după cămeși curate și vin acasă restabilit. După amiază dorm; pe urmă merg, pe-o clipă, la Tanti Hermine. Seara, m-am dus cu Otto la primblare.

Sâmbătă, 5 Iulie. Dimineața, studiez; merg, apoi, la curs. Lulo a ținut o conferință copiată. După amiază, avurăm o ședință a comitetului, la Lesehalle, după care m-am dus la lulo și-am rămas acolo mai mult. Plecând spre casă, dau de Bogdanini, pe care-l iau cu mine, la vișine. După cină, merg la primblare și dau de lulo, Lagler și Hurtig, bem câte un păhăruț de vin, la „Rața dolofană”. La 10 și 1/4, m-am târât acasă și a trebuit să sar peste porțiță.

Duminică, 6 Iulie. Mă scol târziu, fiindcă plouă. Noaptea asta am avut vise cumplite: Mama moartă, după care plângeam așa de teribil că m-am trezit. Apoi, decedata Tanti Frosina, care se mai mișca pe catafalc, cu ochii deschiși, pe când cu discutam eu Unchiul cât de grozavă e moartea.

Și pe Tata l-am visat; o mulțime de popi catolici, cari veniseră la înmormântare.

În fine, urma ca noi, mai mulți, să ieșim, în mare ținută, la îngropăciune. Curios că eu mergeam cu B. și M., într-un rând. Atât de aievea îmi apăru dânsa înaintea ochilor, că toate frumoasele amintiri de mai-nainte reapărură, deodată, iarăși cu toată covârșirea - Va fi băător la ochi că amintesc, acum, atât de puțin de B.

Din 6 Iunie, n-am mai amintit de dânsa. E adevărat. Și cred că am dreptate. Începe a-mi fi tot mai lămurit că frumoasele mele vise de aur vor rămâne baltă. Și astăzi, la împrăștierea acelor fericite amintiri, mi-i tot sufletul cald-alintat, ca și când mii de îngeri mi s-ar fi furișat în inimă, îngânând o muzică divină. După multă vreme, iarăși mi-i atât de jale, de dureros și, totuși, atât de dulce...

S-o lăsăm în seama Celui-de Sus și voi Sale!

Capăt de la Ștefan o scrisoare, pe lângă încă un florin. Îi și scriu înapoi și mă apuc de studiu, având, mâine, de colocvat din istoria romană.

După amiază, vine lulo la mine. Mergem la cafenea și, pe urmă, cu Waldberg, la o bere, la Kratschwill.

De acolo, la Musikverein. Acolo, e examenul semestrial al elevilor. Întâi, a venit violina, apoi, canto și, la fine, pianul. Violoniștii cântară destul de binișor, mai ales un oarecare Rettig Blaukopf și Rotenburg. Între cântărețe, realizează prestații destul de remarcabile domnișoara Deker, din Ilișești, care a cântat Aufenthalt-ul lui Schubert, apoi domnișoarele Gobl, Salter și Dombaum. Cel mai bine a cântat Salter; cel mai mizerabil a ieșit un duo executat de domnișoarele Weise și Negruș. Urmare pianistele nenumărate. Cel mai bine cântară domnișoara Statkewicz, și încă una, și micul Rottenburg. Piciul ăsta îmi cuceri admirația cântând, la fel de minunat, la vioară ca și la pian. La fine, s-a executat Wagnerianul „Marș imperial” pentru 8 mâini și 2 pian. A fost mult public, dar ceea ce-am observat și-i foarte semnificativ pentru timpul nostru și spiritul timpului nostru fu că, atât între executanți, cât și-n public, covârșitoarea majoritate, aș putea zice 9/10, au fost jidani. Între elevi și eleve, poate 25 la număr, 4 au fost creștini toți ceilalți, jidani. Iar în

auditoriu am văzut abia 5-6 familii creștine. În parter, am zărit chiar vreo câțiva jidani în caftan și cu perciuni. Pretutindeni, se-ndeasă această semintie semitică, apucându-se, acum, și de muzică, de artă, care, pân-aci, numai cu foarte puține excepții, era oarecum un monopol al creștinilor. Și cu ce scop? Au doară pentru a exercita și cultiva arta ca artă? Pentru a culege și a gusta roadele artei de dragul artei? Nu, ci din arogantă înfumurare și rățoire jidovească sau pentru a face din artă un "gheșeft", pentru a dobândi pricopseli materiale, pentru a face din muzică un articol de comerț și de meserie. În chipul acesta, muzica ajunge în nevrednice mâini profane și barbare și, stânjenită în înaltul și sublimul ei rost, își pierde divinul ei nimb.

Muzica, în haina semitului, muzica, în mâna jidanului, este, față de divinele vibrații ale lui Beethoven, Mozart și Haydn, numai, o caricaturală paiațerie.

Și, câtă vreme acest neam nu-și va modela abjectul său intelect, ahtiat numai de câștig și speculă materială, și așa zice, cât timp acest neam nu s-a fi modernizat întrucâtva, atâta timp și muzica, în mâinile lui, nu va fi artă, ci numai jidovească muzicasterie.

Și aceasta e o Filarmonică în care președintele e un Român!

Luni, 7 Iulie. Mă scol timpuriu și studiez. După amiază, la curs și, fiindcă Loserth n-are timp să mă asculte, colocviul se amână pe mâine. La cină, mănânc, cu Otto, tocană de raci, care ne-a gustat de minune...

Seara, plimbat și acasă, mai învățat nițel și culcat.

Marti, 8 Iulie. Dimineața, la Universitate și colocvat. Har Domnului: mi-a căzut o piatră de la inimă! Mă simt atât de liber și nelegat ca de mult nu. La ora 12, avem ședință a Comitetului. După amiază, dormit și la curs.

Mai scriu, înainte de aceasta, câteva invitații, căci mâine avem cneipa aceasta de încheiere. Dar, foarte probabil, nu s-a alege nimic din aceasta, pentru că mitropolitul e pe patul de moarte și până mâine va muri, drept care noi nu vom chefui.

Predau și o cerere către Societate pentru subvenționarea mea. Seara, ieșim puțin la primblare, apoi acasă și dormit.

Da', să nu uit ! Căpătai, de la Marica, o scrisoare în care scrie că B. și M. au fost la noi, cu Doamna Gorgon și d-na G., a citit o scrisoare franțuzească, pe care o scrisese lui Marica, în care eu ziceam copilelor Ilișeștene îngerii... Pastorița deveni, la citire, de tot perplexă.

Îi și răspund lui Marica imediat.

Miercuri, 9 Iulie. Dimineața timpuriu, mă scol și merg la Bucher, căci studiez cu dânsul pentru colocviul meu austriac. Apoi, dânsul vine la mine; eu dejunez și studiem mai departe până la 12. După amiază, îl întâlnii pe Tamasco Procopovici, care-mi dăte 6 fl.; nu știu: dăruie sau împrumutați. Îi achit lui Lulo 3 fl. pentru locuință: beau cu dânsul câteva beri și merg cu el la Universitate. Acolo, află că bietul Mitropolit Teoctist Blajevici a murit la 3 și 1/4, după miezul nopții.

Eterna lui amintire!...

Așadar, astăzi nu avem nici-o ședință socială. La 6 avem ședință literară, ultima în acest semestru. Apoi, mergem, mai mulți, la Reședință și ne uităm la catafalc. Seara, ne întâlnim mai mulți înși, adică Onciul, Voronca, Bujor, Comoroșan, Lulo și Luța, și chiulim până la 3 dimineața. Adoua zi, Joi, merg la Bucher, la studiat, pe urmă, la ora 12, mergem la Gobl, unde Clubul are spolocania de desmahmureală. După amiază, dorm puțin, apoi merg la locuința-mi veche. Aice, mă hârjonesc cu Chiția și merg acasă. Seara, am fost la cneipa festivă a Clubului. Dânsa a avut loc în Hotelul „Moldavie”. Totul a fost cum se cade numai grozav de plictisitor. Poate de aceea c-a fost rectorul. Apoi, chiar prin împletirea de cântece, în cele colocvii, apoi prin admiterea unor palavre proaste, plictisitoare, nepotrivite (Lobl, Lewy, etc), înșiși Clubiștii i-au luat serbării caracterul festiv. Dornbaum a prezidat partea inofcială cu obișnuit-i umor și spirit. La ora 2, plecai acasă.

Vineri, 11 Iulie. Mă scol și merg la Bucher, la studiat. La ora 12, merg la Clubiști la gustărica de mahmureală. Dar aceasta a reușit pocitanie. După amiază, la Bucher, la studiat adecă mai întâi cu Otto, la Reședință, pentru a-l vedea pe Mitropolit. Acesta era, acu', în sicriu și de tot închis. Flori frumoase și cununi cu eșarfe erau culcate pe sicriu. Societatea și Seminarul au dat cununi. La ora 9, începu cortegiul foarte

frumos, enorm de multă lume, corporații, asociații, etc. etc., alai fără capăt. Toți funcționarii, toate instituțiile erau reprezentate. Alumnii Cântară. Îl transportară la Catedrală, unde rămâne până mâine. Mâine e înmormântarea. Studiez cu Buchet, până-n seară; pe urmă, merg acasă.

Sâmbătă, 12. Dimineața, la Buchet, pentru a studia. Apoi, mă duc la Vechea mea locuință, mă îmbrac cu hainele mele preotești și merg la Catedrală, unde sunt și eu. Coca și Tomovici au fost și ei la cor. S-a cântat și-al meu „Tatăl-nostru” și „Adusu-mi-am aminte”. Dar, la ora 10, a trebuit să plec pentru a studia mai departe. La ora 1, cortegiul funebru plecă la cimitir, iarăși foarte frumos. Mersei și eu o bucată, caratând împreună.

După amiazi, studiem și, la 4 și 1/2, mergem la colocvat. A și reușit destul de bine. Seara, merg la Gobl. Astăzi e, adică, onomastica lui Lagler i dânsul cinstește un polobocel de bere. Am petrecut foarte cordial. La ora 12, ne duserăm la Cafeneaua Viena. Acolo, o muzică de cabaret. O cântăreață - diseuză, în tricou, cântă cântece populare.

Aici, veni și o întreagă societate de români, Onciul, Macovei, Iancu, Cocinschi, Emil Isopescu, Târnoveau, Șerban etc., și rămaserăm până la ora 2.

Duminică, 13. Mă scol la ora 9. Onciul vine la mine. Mergem la Societate și aranjăm una-alta. Bursa mea o primesc, din păcate, abia în câteva zile. Mă învârt, apoi, prin oraș și pe cine-o văd? Bună, dragă Lenca, împreună cu o doamnă mai vârstnică, mie necunoscută. După amiazi, dorm nițeluș. Iulo vine la mine. Merg la poștă de-mi ridic de acolo banii de călătorie, 5 fl. Mergem la o bere; apoi merg acasă și cu Otto, pe-o clipă, la Tanti Hermina. Apoi, rămân, până seara, acasă.

Seara, când eram, acu' , în pat, sosi domnul Flondor. Marți, pleacă Otto. Și eu plec Marți. N-o mai pot aștepta ziua. Mi-ar cam trebui parale, pentru a achita, aice, câteva datorii urgente, dar nu le am.

Semestrul ăsta a decurs în general bine. Până la boala mea de 6 săptămâni, catarul de plămâni și expectorarea cu sânge, a decurs totul destul de bine. Cât despre luxul meu, nu l-am făcut, din contra am dus o foarte precar și mizerabil, dar am fost mulțumit și vesel. Lecția la Flondor mi-a ajutat mult.

De studiat, am studiat destul. Am colocvat din istoria romană, română și austriacă. Cu muzica m-am ocupat, în afară de câteva cântece studentești, puțin. Cât despre cea mai tainică și adâncă chestiune de inimă a mea, nu mi-o pot ascunde că mereu m-am gândit la Berteluța și, dacă în inima mea a licărit o scânteie de iubire, dânsa a fost pentru B. Oricum, însă acest sentiment nu mai e așa de puternic și așa de intensiv ca la începutul acestui an. Și de ce? Dacă-i iei plantei lumina dânsa piere; dacă lampa n-o umpli din nou cu ulei, ea se stinge. Dacă mândruța mea nu mă vrea, chiar și dacă eu o iubesc încă pe-atâta, trebuie să abandonez, în cele din urmă, toată speranța; singura-mi consolare rămânându-mi, deci, numai gândul la ea...

Luni, 14. Ies de timpuriu și-mi aranjez lucrurile. La ora 11, mă duc la Augustinovici, unde dau de Nestor Vorobchievici, Isidor, Dr. Lupu, Charinovici; dâșii fac cinste cu vin și, la ora 3, merșerăm cu toții la Isidor și chilirăm până la ora 11 noaptea. Grozăvie !

N-am putut fugi. Nestor era complet beat; la fel și Isidor. M-am dus la vechea locuință și-am dormit până la ora 7.

Marti, 15. Mă duc la Flondor. Aici, mai iau cafeaua, îmi împachetez calabalâcul și-mi iau rămas bun de la Otto și Flondor. Mă duc la masă, la Kronprinz. După amiază, sunt mereu cu Waldberg; îmi aranjez lucrurile. Îmi și cumpăr una-alta, la iarmarocul lui San-Chetru. Mă mai duc la Tanti Hermina, de-mi iau Ziua bună, și cinez la Kronprinz, apoi merșerăm la vechea locuință, ne făcurăm bagajul, cu lulo, împreună. Sosesc și Prosh, și Ili, căci dâșii pleacă cu noi. La Kratschwill ne duserăm nițel; ne luarăm tandru rămas-bun de la vechile noastre pocoiuțe, mai merșerăm la Cafeneaua Wien și plecarăm, în fine, la gară. Aici, aflarăm mai mulți cunoscuți, cari și ei, pleacă la noapte. Trec, sumar, peste călătoria cu trenul. Ili rămâne la Dornesti și noi ajunșerăm cu bine la Ițcani.

(va urma)

SUMMARY

Viorel Cosma

Music History in Autobiographies The Ciprian Porumbescu Archive

Ciprian Porumbescu (1853-1883) is widely known to have been a creator, violinist and teacher, perhaps the most popular classical Romanian musician after George Enescu. His patriotic songs, his Ballad for Violin and Orchestra and the operetta entitled Crai Nou [New Moon] brought him singular popularity in the nineteenth century. Perhaps if he had not died so young (before turning thirty years old!), the fate of this gifted Bukovinian composer would have been different in the history of Romanian music. Fortunately, musician Ciprian Porumbescu has left behind an autobiographical diary of unmatched literary value in the autochthonous memoir creation.

Traducerea rezumatelor: **Alina Bottez**